

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı: 2006/107

Karar Sayısı : 2009/28

Karar Günü : 19.2.2009

R.G. Tarih-Sayı :02.06.2009-27246

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Pendik 4. Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 26.9.2004 günlü, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile 58. maddesinin (3) numaralı fıkrasının Anayasa'nın 2. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Mühür bozma suçundan sanık hakkında açılan kamu davasında, tekerrüre esas sicil kaydı nedeniyle kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezanın adli para cezasına çevrilmesine engel teşkil eden itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralları

1- 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "*Kısa süreli hapis cezasına seçenек yaptırımlar*" başlıklı 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

"(2) Suç tanımında hapis cezası ile adli para cezasının seçenек olarak öngöröldüğü hallerde, hapis cezasına hükmedilmişse; bu ceza artık adli para cezasına çevrilmez."

2- 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "*Suçta tekerrür ve özel tehlikeli suçlular*" başlıklı 58. maddesinin (3) numaralı fıkrası şöyledir:

"(3) Tekerrür halinde, sonraki suça ilişkin kanun maddesinde seçimlik olarak hapis cezası ile adli para cezası öngörölmüşse, hapis cezasına hükmolunur."

B- Dayanılan Anayasa Kuralı

Başvuru kararında Anayasa'nın 2. maddesine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, Tülay TUĞCU, Haşim KILIÇ, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün katılmalarıyla 17.7.2006 günü yapılan ilk inceleme

toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralları, dayanan Anayasa kuralı ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaların adli para cezasına çevrilmesi konusundaki yasal düzenlemelerin sanığın tekerrüre esas olan bir mahkumiyet kaydının bulunması halinde adil sonuç doğurmadığı, bu çerçevede kimi zaman daha kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaları adli para cezasına çevirme ihtimali bulunmaz iken, daha uzun hapis cezası gerektirdiği halde yasa maddesinde hapis veya adli para cezasının tercihli belirlenmediği durumlarda bunun mümkün bulunduğu, bu nedenle itiraz konusu kuralların hukuk devleti ilkesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Adli para cezası, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 50. maddesinin (1) numaralı fıkrasında suçlunun kişiliğine, sosyal ve ekonomik durumuna, yargılama sürecinde duyduğu pişmanlığa ve suçun işlenmesindeki özelliklere göre kısa süreli hapis cezasının çevrilebileceği seçenek yaptırımlardan birisidir. Ancak, maddenin itiraza konu (2) numaralı fıkrası gereğince suç tanımında hapis cezası ile adli para cezasının seçenek olarak öngörüldüğü hallerde, hapis cezasına hükmedilmişse, bu ceza artık adli para cezasına çevrilemez.

Yasa'nın 58. maddesinde suçta tekerrür ve özel tehlikeli suçlular başlığı altında hükümlere yer verilmiş olup, itiraz konusu diğer kuralı oluşturan üçüncü fıkrasında da; *"Tekerrür halinde, sonraki suça ilişkin Kanun maddesinde seçimlik olarak hapis cezası ile adli para cezası öngörülmüşse, hapis cezasına hükmolunur."* hükmüne yer verilmiştir. Böylece, yaptırımı hapis veya adli para cezası şeklinde seçimlik olarak belirlenmiş bir suçtan mahkumiyette, kişinin tekerrüre esas sicil kaydının bulunması, bir yandan seçimlik yaptırım uygulama imkanını ortadan kaldırmakta, diğer yandan da tek seçeneğe inen hapis cezasının adli para cezasına çevrilmesine engel teşkil etmektedir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen Hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve yasaların üstünde yasakoyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Hukuk devletinde ceza siyasetinin gereği olarak yasakoyucu, Anayasanın ve ceza hukukunun temel ilkelerine bağlı kalmak koşuluyla, cezalandırmada güdülen amacı da gözeterek hangi eylemlerin suç sayılacağına, bunlara verilecek cezanın türü, miktarı, artırım ve indirim nedenleri ve oranları ile suçun takibine ve yargılama usulüne ilişkin koşullar öngörebilir.

765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu'nda genel artırma sebebi olarak düzenlenmiş bulunan tekerrür, ceza mevzuatındaki kapsamlı değişiklikler sonrası 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da yer almıştır. Temelde bir infaz rejimi kurumu olarak değerlendirilmek suretiyle, Yasa'da, mükerrerlerin daha uzun süreyle infaz kurumunda

kalmalarını, ikinci defa tekerrür uygulandığında koşullu salıvermenin uygulanamayacağını ya da mahkûm olunan hapis cezasının infazından sonra kişi hakkında denetimli serbestlik tedbiri uygulanmasını öngören hükümlere yer verilmiştir.

5237 sayılı Yasa'da yer alan itiraz konusu kurallar da tekerrür konusundaki farklılıklardan bir diğerini oluşturmaktadır. Buna göre, tekerrür bazı durumlarda kısa süreli hapis cezasının adli para cezasına çevrilmesine engel teşkil etmektedir. Buradaki belirleyici etken, belli bir zaman öncesine ait sicil kayıdır. Dolayısıyla, sanığın mükerrir olması bir yana bırakılarak "daha ağır olup seçenekli yaptırım öngörülme" - "daha hafif fakat seçenekli yaptırım öngörülen" yasal düzenleme karşılaştırılması yerinde değildir. Yasa koyucu, mahkum olduğu halde belli süre içerisinde yeniden suç işleyenler hakkında bu durumda olmayanlara göre daha ağır sonuç doğuran hükümler öngörebilir. Diğer yandan, kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaların adli para cezasına veya diğer tedbirlere çevrilmesi sanık yönünden bir hak olmayıp, kişiliğine, sosyal ve ekonomik durumuna, yargılama sürecinde duyduğu pişmanlığa ve suçun işlenmesindeki özelliklere göre mahkemenin takdir yetkisindedir. Seçimlik ceza öngören bir suç mahkumiyet halinde, ceza siyasetinin gereği olarak mükerrirler hakkında ilk defa suç işleyenlerden farklı hükümler öngören kuralların hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü görülmemiştir. İtirazın reddi gerekir.

VI- SONUÇ

26.9.2004 günlü, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile 58. maddesinin (3) numaralı fıkrasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 19.2.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşim KILIÇ	Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Sacit ADALI
Üye	Üye	Üye
Fulya KANTARCIOĞLU	Ahmet AKYALÇIN	Mehmet ERTEN
Üye	Üye	Üye
A. Necmi ÖZLER	Serdar ÖZGÜLDÜR	Şevket APALAK

Esas Sayısı : 2006/107
Karar Sayısı : 2009/28

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ